

CHƯƠNG 15.

Paris. Bài thơ Cuộc Đời, ký tên Văn Minh Phẩm đăng trên báo Vui Sống số 9, tháng 11.1959. Văn Minh Phẩm là một trong vài bút danh của văn & thi sĩ Võ Trọng Cảnh (1924--2015). Trang Thế Hy cũng còn là một bút danh quen thuộc của ông.

*Ngày xưa tôi còn thơ
Một chiều nắng đẹp khoe màu tơ
Tôi cùng em hai đứa
Thơ thân ngồi chơi trên ngạch cửa*

*Tóc em chưa bím bèo
Môi chưa hồng, da mét: con nhà nghèo!
Đầu tôi còn hót trọc
Khét nắng hôi trâu, thềm đi học*

*Em cầm một củ khoai
Cạp vỏ bằng răng rồi chia hai
Thứ khoai sùng lượm mót
Mà sao nó ngọt thôi là ngọt.*

*Bây giờ giữa đường đời
Kỷ niệm ngày xưa mù khơi
Gặp nhau chiều mưa lạnh
Hai đứa đều sang trong bộ cánh*

*Dung nhan em còn tươi
Anh mừng tưởng đâu đời em vui
Dè đâu đây là quán
Em bẹo hình hài rao lên bán
Đang thời đông khách mua
Chợ thịt còn sung được vài mùa
Nghe nói anh cầm viết
Nghệ thuật là gì em muốn biết.
- "Mùi hôi nói mùi thơm
Cây bút cầm tay: cần câu cơm
Đó em ơi! Nghệ thuật:
Nhắm mắt quay lưng chào sự thật."*

*Rồi đôi ta nhìn nhau
Không có ai đánh mà lòng đau
Em mời ăn bánh ngọt
Nhắc củ khoai sùng mình lượm mót
Đường bánh thơm vàng mơ
Như nắng chiều xưa khoe màu tơ
Mới cầm tay chưa cần*

Mà sao đấng thôi là đấng!

Xin anh một nụ cười

Cười là sao nhi? Quên rồi!

Xin em chút nước mắt

Mạch lệ em từ lâu đã tắt!

Hỏi nhau: buồn hay vui ?

Biết đâu? Ta cùng hỏi cuộc đời.

□

Thứ Hai 16/1/1978.

Lưu diễn huyện Ba Tri (tỉnh Bến Tre).

Chiếc xe đoàn di chuyển 8 cây số về hướng đông-nam đến xã Hưng Nhượng, xong đi tiếp 13 cây nữa đến Ba Tri.

Trong huyện Ba Tri, tại một nhà dân, tôi được cất ở chung cùng soạn giả Yên Trang và bác Sáu Tùng, một danh cầm trên đủ các loại nhạc khí dân tộc: đàn bầu, đàn nhị, đàn kìm, đàn gáo... Bác cũng là thân phụ anh Huỳnh Anh, một tay trống Tân Nhạc nổi tiếng trong các vũ trường Sài Gòn trước tháng 4/1975.

Nói về Bác, từ ông trưởng đoàn xuống đến hàng diễn viên, dàn cảnh, ai cũng đều tỏ ra kính trọng. Phần tôi, những đêm tan hát về nhà trọ, nhìn cái dáng Bác lui cui trong làn ánh sáng mù mờ của ngọn đèn dầu lạc, tôi lại thấy bồi hồi xót xa không ít. Có cái gì rất náo lòng trong cái nhìn về Bác. Dáng người bé nhỏ, vẻ chất phác nông dân, một thân theo đoàn không gia đình bạn hữu...

Ôi! Một đời dài nghệ sĩ tài hoa lưng lẩy rồi cuối cùng cũng chỉ là cô đơn khép kín mà thôi!

□